

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ochrana informací v činnosti správních orgánů

Předkládá: Marek Štika

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Ochrana informací v činnosti správních orgánů“ zpracoval samostatně a uvedl v ní všechny prameny a potřebné odkazy na citace dle autorského zákona a obecných zvyklostí.

Plzeň, 31. března 2021

Marek Štika

Poděkování

Tímto bych rád poděkoval JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za poskytnutí pomoci a cenných rad při vypracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod	1
1 Právní vymezení pojmu informace	2
1.1 Vývoj informací z právního hlediska	2
1.2 Vlastnosti a druhy informací	3
2 Právo na informace z pohledu ústavního a mezinárodního práva	4
2.1 Ústavní pohled	4
2.2 Mezinárodněprávní úprava.....	5
3 Právní zakotvení přístupu k informacím a ochrany informací	7
3.1 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.....	7
3.2 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí	8
3.3 Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti	9
3.4 Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	9
4 Ochrana osobních údajů	11
4.1 Historický vývoj ochrany osobních údajů ve světě.....	11
4.2 Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).....	12
4.3 Právní předpisy ochrany osobních údajů v České republice	14
5. Poskytování informací jakožto činnost správních orgánů	16
5.1 Státní orgány	16
5.2 Orgány územně samosprávných celků.....	17
5.3 Veřejné instituce	17
6 Způsoby získání informace	18
6.1 Zveřejnění informací	18
6.1.2 Portál veřejné správy	19
6.2 Žádost o informace.....	20
6.3 Rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace	21
6.4 Řádné opravné prostředky.....	22
6.4.1 Odvolání.....	22
6.4.2 Žaloba.....	22
6.4.3 Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace.....	23

7 Ochrana informací	24
7.1 Povinné odepření informace	25
7.1.1 Utajované informace	25
7.1.2 Podmíněné informace.....	26
7.1.3 Pravidelně publikované informace	26
7.1.4 Ochrana obchodního tajemství	27
7.1.5 Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů	27
7.1.6 Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobních údajů.....	28
7.1.7 Ochrana duševního vlastnictví	28
7.1.8 Informace o příjemcích veřejných prostředků	29
7.1.9 Informace získané při inspekční, kontrolní a obdobné činnosti	29
7.1.10 Další oblasti ochrany informací.....	29
7.2 Informace v trestním řízení	30
7.3 Omezení svobodného přístupu k informacím	31
7.3.1 Vnitřní předpisy.....	31
7.3.2 Připravované informace	32
7.3.3 Informace poskytnuté NATO a EU	32
8 Ústřední orgány pro ochranu informací	33
8.1 Národní bezpečnostní úřad.....	33
8.1.1 Bezpečnostní řízení	34
8.2 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.....	34
8.3 Úřad pro ochranu osobních údajů.....	35
8.4 Ministerstvo vnitra	35
Závěr	37
Cizojazyčné resumé	39
Použité prameny	41
Přílohy	44

Úvod

Dnešní společnost je natolik technologicky rozvinutá, že běžně dokáže digitálně zpracovávat, uchovávat a přenášet informace. S informacemi přicházíme do styku každodenně a máme k nim přístup pomocí mnoha způsobů. Orgány státní správy, státní instituce a jiné organizace mají vlastní informační systémy, které jsou vzájemně propojeny. Informace, které jsou v nich uspořádané následně zpracovávají a využívají k výkonu své činnosti. Předmětem této práce však nejsou informace jako takové, ale informace v oblasti práva.

Právo na informace je jedním ze základních lidských práv a je klíčové pro demokracii a výkon činností orgánů veřejné moci. Ve vztahu občana k veřejné moci je právo na informace důležitou součástí transparentnosti a kontroly činnosti veřejné správy. Toto právo však není neomezené a musí být zákonně chráněno.

V první kapitole se budu věnovat právě informacím. Tento pojem je vzhledem k obsahu této práce nutné vymezit jak z právního, tak i z teoretického hlediska. Na úvodní kapitolu navazují další dvě kapitoly, které budou věnovány právu na informace z pohledu ústavního i mezinárodního práva a právnímu zakotvení přístupu k informacím a ochrany informací. Čtvrtá kapitola bude věnována ochraně osobních údajů a právní úpravě této ochrany, kterou zajišťuje Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů je veřejnosti známé spíše pod jeho zkratkou GDPR. Od jeho účinnosti v České republice je hojně probíraným tématem, a proto jsem se mu rozhodl věnovat část této práce.

Pátá kapitola je zaměřena na činnost poskytování informací a vymezení příslušných správních orgánů, které tuto činnost provádí. Na poskytování informací navazuje další kapitola, která je spíše praktickou částí a věnuje se právě způsobům získání informací a jsou k ní připojeny přílohy, které jsou v závěru práce. Sedmá kapitola tvoří nejpodstatnější a nejrozsáhlejší část této práce a je věnována ochraně informací. V poslední kapitole této práce budu vymezovat ústřední orgány, které ochranu informací provádí.

1 Právní vymezení pojmu informace

Pojem informace je velmi rozsáhlým pojem, který nelze přesně definovat. Nejběžněji ho lze chápat jako nějaký údaj, který je obsažen ve specifické oblasti či prostředí. Tento pojem má však mnoho různorodých významů. Slovo informace původně pochází z latinského znění „*informare*“.

„Informace jako pojem mají různý význam. V nejširším pojetí jsou jakýmkoliv vjemem (smyslovým nebo vnitřním), který si subjekt uvědomuje a který může vyjádřit. Obdobně se mohou stát informacemi i pocity druhých subjektů projevené verbálně i neverbálně“¹. K předání informace jsou potřeba minimálně dva subjekty, ty musí mezi sebou vést nějakou interakci, aby mohly informaci sdělit či přijmout. Informace, které byly vytvořeny, ale nebyly sděleny dále označujeme jako informace fakultativní.

Pokud se na pojem informace díváme z právního hlediska, tak *„se informací rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního“².* V oblasti informačních technologií, které se dnes využívají prakticky všude, se informace mohou chápat jako data uložená v informačním systému, díky kterému k nim mají jejich správci snadný přístup.

1.1 Vývoj informací z právního hlediska

Informace můžeme charakterizovat dle obsahu, druhu a dalších znaků. Rozlišujeme, zda se jedná o zprávu, údaj, výklad či například o reportáž. Informace nejsou předmětem, informace není něco, ale o něčem.³ Vývoj informací z právního hlediska souvisí zejména se vztahem společnosti s veřejnou mocí. Společnost jakožto občané propůjčují moc zvoleným zástupcům veřejné moci.

Svobodný přístup k informacím je součástí demokratické koncepce státu, zvolená vláda získává moc, vykonává svou činnost a díky tomu má přístup k propůjčeným informacím. Tyto informace musejí být ochráněny veřejnou kontrolou, jejímž nástrojem je svoboda informací, která je také hlavním protikorupčním nástrojem. Svobodný přístup informací se ve světě začal objevovat až po zakotvení svobody slova a projevu.

---

¹ MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací: jak s námi informace manipulují*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 14. ISBN 80-86898-12-1.

² § 3 odst. 3 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

³ MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací: jak s námi informace manipulují*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 17. ISBN 80-86898-12-1.

Nejstarším zákonem, který podpořil svobodu tisku a svobodu informací je zákon z roku 1766, který vznikl ve Švédsku.⁴ Dalším důležitým milníkem je rok 1966, kdy byl v USA schválen Zákon o svobodě informací, který inspiroval další státy k implementaci tohoto práva. V červnu roku 1999 přijala Česká republika zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. V době před přijetím tohoto zákona neexistoval v právním řádu České republiky zákon, který by obsahoval komplexní úpravu poskytování informací. Jde zejména o podmínky a zajištění přístupu veřejnosti k informacím o činnosti veřejnoprávních subjektů, která by realizovala zaručené právo na informace dle Listiny základních práv a svobod.⁵

1.2 Vlastnosti a druhy informací

Hlavní vlastnosti informací je jejich univerzálnost, mohou se týkat jakékoliv oblasti a jsou skutečné, chybné, omylné či falešné (dezinformace). Jsou nezávislé na jejich původním tvůrci a jsou nehmotné, avšak nosič, ve kterém jsou informace obsaženy, je hmotnou věcí. Pokud se zaměříme na informace skutečné, tak ty by měly být zejména pravdivé, včasné a srozumitelné. Z obecného hlediska jsou nejčastějším a pro právo nejvýznamnějším typem informací právě informace sociální. Jde zejména o údaje, poznatky a různá sdělení z oblasti společenských vztahů. Z právního hlediska se informace rozlišují na veřejné, soukromé a utajované. V případě utajovaných informací jde zejména o informace, které mohou ohrožit zájmy či bezpečnost státu.

Informace se dělí dle funkce, kterou zaujímají a dle toho, v jakých oblastech jsou obsaženy. Členíme je na informace:

- závazné – povinnost poskytovat je těm, kterých se týkají (zákony, vyhlášky, nařízení, obligatorní sdělení),
- potřebné – slouží ke vzdělávání, poučení – návody, instrukce, upozornění apod.,
- zájmové – oblast zálib, zájmů a zaměření osob,
- propagační – přesvědčení, ideologie či produkty z komerční sféry (výrobky, služby).⁶

---

⁴ Freedom of the Press Act of 1766. In: *Encyclopedia Britannica*, 2020. [online] [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Freedom-of-the-Press-Act-of-1766>

⁵ FUREK, Adam a Lukáš ROTHANZL. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. Praha: Linde Praha, 2010, s. 18. ISBN 978-80-7201-788-1.

⁶ MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací: jak s námi informace manipulují*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, s. 22. ISBN 80-86898-12-1.

2 Právo na informace z pohledu ústavního a mezinárodního práva

Právo na informace je jedním ze základních lidských práv. Je zakotveno v Listině základních práv a svobod, konkrétně ve čl. 17 a je jedním z nejdůležitějších práv demokratického státu. Jde o subjektivní právo občana vůči orgánům veřejné moci. Orgány veřejné moci musí plnit svou povinnost, a to odpovídat na žádosti o poskytnutí informací a při výkonu této činnosti o ní také informovat. „Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu“⁷. Vnitrostátní úprava práva na informace je vzájemně provázána s mezinárodní právní úpravou, čímž se projevuje čl. 10 Ústavy České republiky, který stanovuje nadřazenost mezinárodních smluv nad vnitrostátními předpisy.

Rozsah práva na informace můžeme definovat jako právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace. Toto právo může být omezováno, zejména proto, aby nedocházelo k narušování práv či pověsti jiných osob a také k ochraně veřejného pořádku, zdraví a morálky. Toto omezení musí splňovat dva základní principy, a to:

- princip legality – spočívá v zákonném vymezení jednání, která se v souvislosti s uplatňováním informací zapovídají,
- princip legitimacy – která jednání a v jakém rozsahu lze omezit, aniž by došlo ke zneužití citlivých informací.⁸

2.1 Ústavní pohled

Listina základních práv a svobod spolu s dalšími ústavními zákony a ratifikovanými mezinárodními smlouvami tvoří dle čl. 122 odst. 1 Ústavy České republiky ústavní pořádek. Z ústavního pořádku vyplývá, že právo na informace je přirozené právo politického charakteru. Práva uvedená v Listině jsou neporušitelná, nezrušitelná, nezcizitelná a nepromlčitelná. Hlavním pramenem ústavního zakotvení je již zmiňovaný článek 17 Listiny. Právo na informace je přímo vymahatelným právem, které je nutné k uskutečnění dalších

---

⁷ Čl. 17 odst. 2 Listina základních práv a svobod. In: 2/1993 Sb. 1993.

⁸ BREJCHA, Aleš. *Právo na informace a povinnost mlčenlivosti v českém právním řádu*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998, s. 16. ISBN 80-85963-47-7.

práv, konkrétně práva shromažďovacího, petičního a sdružovacího.⁹ V případě práva na informace, jako základního lidského práva, zde platí suverenita státu a možnost zásahu státní moci do těchto práv a povinností, a to pouze v případě, kdy jde o ochranu zákona.

Občan má taktéž právo na soudní ochranu práva na informace, v případě jeho tvrzení, že byl na právech omezen orgánem veřejné správy. Tím se rozumí soudní přezkum zákonnosti omezení práva na informace či přezkum správnosti rozhodnutí orgánu. Právo na informace a přístup k informacím je právem univerzálním, což znamená, že je přiznáváno všem jeho subjektům, a to bez ohledu na etnickou příslušnost, náboženství, pohlaví či jazyk.

Právo na informace není však obsaženo jen ve čl. 17 Listiny, ale také ve čl. 35, kde je stanoveno, že „každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů“¹⁰. Tyto informace jsou dále specifikovány v zákoně č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.

2.2 Mezinárodněprávní úprava

Dokumenty, které upravují základní práva a svobody jsou, jak jsem již zmínil, ratifikované mezinárodní smlouvy, toto stanovisko je uvedeno ve čl. 10 Ústavy. Prvním takovým dokumentem byla Všeobecná deklarace lidských práv. Jde o právně nezávazný dokument, který slouží spíše jako základní pilíř pro všechny mezinárodní úmluvy, které upravují základní lidská práva.

Všeobecná deklarace lidských práv byla přijata Valným shromážděním Organizace spojených národů 10. prosince v roce 1948. Šlo o obecný a právně nezávazný psaný text, který měl státy spíše podpořit, než aby tvořil právně závazný dokument. Tato deklarace inspirovala následný vznik dnes již právně závazných mezinárodních úmluv, která chrání lidská práva, ale také inspirovala státy k zakotvení základních lidských práv do svého ústavního pořádku.¹¹

Tento právně nezávazný dokument již obsahoval první zmínku o právu na informace, a to konkrétně ve článku 19, kde stojí že „každý má právo na svobodu přesvědčení a projevu; toto právo nepřipouští, aby někdo trpěl újmu pro své přesvědčení, a zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmkoli prostředky a bez ohledu na

---

⁹ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 17. ISBN 978-80-210-5135-5.

¹⁰ Čl. 35 odst. 2 Listina základních práv a svobod. In: 2/1993 Sb. 1993.

¹¹ Všeobecná deklarace lidských práv. In: *Lidská práva*, 2012. [online] [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <http://www.lidskaprava.cz/student/uvod-do-lidskych-prav/clanky/vseobecna-deklarace-lidskych-prav>

hranice“¹². Od této deklarace se postupně odvíjely další, již právně závazné dokumenty, které upravovaly právo na informace, a to Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Úmluva o ochraně lidských práv a svobod.

Základní principy práva na informace, které tvoří základ pro platnou českou právní úpravu v zákoně č. 106/1999 Sb., se objevily v doporučení R (81) 19 Výboru ministrů o přístupu k informacím v držení veřejných orgánů, které přijala Rada Evropy v roce 1981. V tomto dokumentu jsou obsaženy zásady jako např.:

- rovnost žadatelů o informace
- žadatel nemusí povinnému subjektu uvádět či vysvětlovat důvod své žádosti
- přezkoumatelnost zamítnutí žádosti o informace
- pro zamítnutí žádosti o informace je ze strany povinného subjektu nutné uvést zákonný důvod
- přiměřenost lhůty pro poskytnutí žádané informace.¹³

Tyto zásady tvoří základ obsahu právní úpravy lidských práv většiny států, včetně České republiky, která se ale tímto doporučením začala řídit až v roce 1999.

Později se k této problematice vyjádřila Amsterdamská smlouva, která svým článkem 255 doplnila Smlouvu o založení Evropského společenství o právo na přístup k dokumentům Evropského parlamentu, Evropské rady i komise. Toto právo se vztahovalo pouze na osoby s trvalým bydlištěm v členském státu EU. K tomuto tématu se vztahovaly také směrnice, přičemž nejvýznamnější v této oblasti je Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Tato směrnice si kladla za cíl zejména dosažení transparentnosti veřejné správy a rozšířila okruh působnosti na všechny veřejné subjekty kromě veřejných podniků.¹⁴

Oblasti přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí se věnuje Směrnice Evropského Parlamentu a Rady č. 2003/4/ES o přístupu k informacím o životním prostředí. Hlavním cílem směrnice je zejména zlepšit přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí. Směrnice stanovuje, že členské státy EU mají zajistit povinnost, aby orgány veřejné správy poskytovaly informace o životním prostředí každému, kdo podal žádost o jejich poskytnutí.

---

¹² Všeobecná deklarace lidských práv. In: *OSN Česká republika*. [online] [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>

¹³ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 43. ISBN 978-80-210-5135-5.

¹⁴ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 44-45. ISBN 978-80-210-5135-5.

3 Právní zakotvení přístupu k informacím a ochrany informací

Jak jsem již zmínil v předchozí kapitole, právo na informace je přímo vykonatelným právem, kterého se lze dovolat na základě Listiny základních práv a svobod. Právo na informace je tedy zaručeno, a to konkrétně v prvním odstavci článku 17. Odstavec čtvrtý však stanovuje, že: „*Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti*“¹⁵. Bylo tedy potřebné přijmout obecný zákon, který by realizoval celý článek 17 Listiny.

3.1 Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím („Informační zákon“) byl vyhlášen ve Sbírce zákonů 11. května 1999, a tím vstoupil v platnost, účinnosti nabyl 1. ledna 2000. Tento zákon byl 20x novelizován, naposledy v srpnu roku 2020. Nazývá se také zákonem informačním. Podnětem k vytvoření tohoto zákona nebyla pouze potřebná realizace článku 17 Listiny, ale také mezinárodní smlouvy, kterými se váže Česká republika, a to Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, a taktéž výše zmíněná směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Informační zákon byl první obecnou zákonnou úpravou práva na informace, před ním byl vydán zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ten se však zabýval pouze určitou částí práva na informace.

Zákon byl sestaven dle určitých zásad, bez kterých by nemohl řádně plnit svou funkci. Jde zejména o posílení zásady publicity veřejné správy, oslabení historicky překonaného principu diskrétnosti; na informace má právo každá osoba, a to fyzické, právnické i osoby bez státního občanství; není nutné uvádět důvod žádosti o informaci; zásada generální použitelnosti, která se týká všech veřejnosprávních subjektů i subjektů soukromých, které plní funkci správního úřadu či jinak pracují s veřejnými prostředky; zásada přiměřenosti – informace se poskytují za poplatek, který však musí být přiměřený práci a času, který povinný subjekt vynaložil na získání informace; zásada primární publicity informací, z čehož vyplývá povinnost prvotně poskytnout informaci, pokud však není v rozporu se zákonem; zásada

---

¹⁵ Čl. 17 odst. 4 Listina základních práv a svobod. In: 2/1993 Sb. 1993.

řádného a zákonného odůvodnění v případě odmítnutí žádosti o informace. V případě odepření informace nemůže být žadateli odmítnuto poskytnutí zůstatkové části informace, která není v rozporu se zákonem. Pokud byl žadateli odepřen přístup k informacím, může proti rozhodnutí podat opravný prostředek, čímž se dostáváme k poslední zásadě přezkoumatelnosti, kterou provádí nezávislý správní soud.¹⁶

Vztah Informačního zákona k ostatním je definován již v úvodním paragrafu, kde stojí, že: „*Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropských společenství a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím*“¹⁷. Informační zákon tedy stanovuje pozici obecného právního předpisu, který se použije v případě, že speciální zákon nestanoví něco jiného.

3.2 Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Zákon o právu na informace o životním prostředí se věnuje specifické části práva na informace. Právo na informace o životním prostředí je zaručeno podle čl. 35 odst. 2 Listiny (viz. kapitola 2.1). Tohoto práva se však můžeme domáhat pouze v mezích zákona, který jej provádí.¹⁸ Zákon upravuje právo na informace z oblasti životního prostředí, jde zejména o informace o stavu a vývoji životního prostředí – stavu ovzduší, půdy, vody. Tento zákon dále stanovuje náležitosti žádosti o poskytnutí informací o životním prostředí, lhůty pro její vyřízení, stanovuje opravné prostředky a vymezuje povinné subjekty, které informace poskytují

Povinnost poskytování informací o životním prostředí mají správní úřady a jiné organizační složky státu, orgány územních samosprávných celků, právnické a fyzické osoby, které na základě zvláštních právních předpisů vykonávají v oblasti veřejné správy působnost vztahující se k životnímu prostředí. Myslí se tím také pověřené fyzické a právnické osoby, které na základě zákona nebo dohody s uvedenými subjekty poskytují služby, a které mají určitý vliv na životní prostředí.¹⁹

Výše uvedené povinné subjekty mají ze zákona povinnost například aktivně zpřístupňovat jejich koncepce, politiky, strategie plány a programy týkající se životního

---

¹⁶ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 54-56. ISBN 978-80-210-5135-5.

¹⁷ § 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

¹⁸ Čl. 41 odst. 1 Listina základních práv a svobod. In: *2/1993 Sb.* 1993.

¹⁹ Kompletní průvodce právem na informace o životním prostředí In: *Frank Bold, 2011*. [online] [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/pravo-na-informace/pravo-na-informace/zakladni-informace/rada/kompletni-pruvodce-pravem-na-informace-o-zivotnim-prostred>

prostředí či hodnocení rizik a souhrny údajů o sledované činnosti, které by mohly mít vliv na stav životního prostředí.²⁰

3.3 Zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpeční způsobilosti vyšel v platnost dne 18. října 2005, účinným se stal od 1. ledna 2006. Od jeho vydání byl celkem 22x novelizován, přičemž poslední novela je účinná od 11. prosince 2020 a upravuje zejména lhůty u některých žádostí vzhledem k aktuálnímu nouzovému stavu. Tímto zákonem se utajovanou informací rozumí „*informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzaření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné*“²¹.

Utajovaná informace je informace, která může způsobit újmu zájmu České republiky a rozděluje se dle stupňů utajení na informace přísně tajné, tajné, důvěrné a vyhrazené. Utajované informace se neposkytují úřadům, pouze však na základě předložení žádosti, kterou podala osoba zmocněná či určená k přístupu. Jejich seznam je vydáván nařízením vlády. Ústřední orgánem pro ochranu utajovaných informací a bezpečnostní způsobilost je Národní bezpečnostní úřad, který byl zřízen zákonem č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů k 1. srpnu 1998. Národní bezpečnostní úřad provádí kontrolní činnost a dohled nad dodržováním ochrany utajovaných informací.

3.4 Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti

Zákon o kybernetické bezpečnosti zajišťuje bezpečnost v prostředí elektronických komunikací a informačních systémů, zároveň také upravuje práva a povinnosti osob a pravomoci správních orgánů. Kybernetickým prostorem se v tomto zákoně rozumí prostor digitálního prostředí „*umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací*“²². Zákon vešel v platnost 29. srpna 2014 a účinným se stal 1. ledna 2015.

Příchod tohoto zákona byl očekávanou nutností vzhledem k technologickému rozvoji a riziku kybernetických hrozeb, které se postupně vyvíjí a mohou ohrozit bezpečnost státu, a

---

²⁰ § 10a Zákon o právu na informace o životním prostředí. In: 123/1998 Sb. 1998.

²¹ § 2 písm. a) Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.

²² § 2 písm. a) Zákon o kybernetické bezpečnosti. In: 181/2014 Sb. 2014.

také zejména kvůli ochraně kritické infrastruktury informačních systémů. Zákon vymezuje povinné subjekty pro ochranu informací v kybernetickém prostoru, ukládá jim práva a povinnosti a klade si za cíl zvýšení bezpečnosti informačních systémů. Novelou č. 205/2017 Sb. byl zřízen Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, který převzal činnosti související s výkonem působnosti Národního bezpečnostního úřadu.

Poslední novelizací tohoto zákona je zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. Tento zákon vymezuje *„právo fyzických a právnických osob na poskytnutí digitálních služeb orgány veřejné moci při výkonu jejich působnosti, právo fyzických a právnických osob činit digitální úkony, povinnost orgánů veřejné moci poskytovat digitální služby a přijímat digitální úkony a některá další práva a povinnosti souvisejícím s poskytováním digitálních služeb“*²³.

Zákon o právu na digitální služby je jakousi reakcí na neexistující právní úpravu v oblasti poskytování digitálních služeb orgány veřejné moci. Digitální služby provádí orgány veřejné moci zejména prostřednictvím svých internetových portálů. Tato povinnost se však nevztahuje na územní samosprávné celky v případě úkonů, které vykonává ve své samostatné působnosti, a také na zmiňovaný Národní bezpečnostní úřad při provádění bezpečnostního řízení.

---

²³ Zákon o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. In: 12/2020 Sb. 2020.

4 Ochrana osobních údajů

Osobní údaj má mnoho definic i názvů, užívají se různé názvy, jako například soukromé údaje, osobní informace nebo údaje umožňující zjištění totožnosti. Osobní údaj se obecně definuje jako údaj, který se přímo vztahuje ke konkrétní fyzické osobě a díky němuž ji můžeme identifikovat. Tím se myslí například údaj o trvalém bydlišti, zaměstnání, zdravotním stavu nebo náboženství.

Informace, které vedou k identifikaci osoby se označují jako identifikátory. Aby šlo o osobní údaj, musí být mezi fyzickou osobou a identifikátorem konkrétní vazba. Osobním údajem může být také jméno a příjmení, pokud však tyto údaje nese jedna konkrétní fyzická osoba.²⁴

Stát má povinnost zajistit ochranu těchto údajů, a to za účelem zachování soukromí občana a lidské důstojnosti. Právo na ochranu osobních údajů patří mezi základní lidská práva a je součástí práva na ochranu soukromí. S celkovým vývojem světové populace vzrostlo také množství osobních údajů, které se denně zpracovávají a uchovávají. Vzhledem k rychlému vývoji informačních technologií také velmi výrazně stoupá riziko jejich zneužití, což má za následek kladení stále většímu důrazu na jejich ochranu.

4.1 Historický vývoj ochrany osobních údajů ve světě

Základním dokument v oblasti vývoje ochrany osobních údajů je z pohledu mezinárodního práva Všeobecná deklarace lidských práv z roku 1948 (viz. kapitola 2.2). Podle čl. 12 nesmí být nikdo vystaven svévolnému zasahování do soukromého života, do rodiny, domova nebo korespondence, ani útokům na svou čest a pověst. Z dokumentu dále vychází, že každý má právo na účinnou ochranu proti zásahům do těchto práv. Tento dokument však, jak jsem již zmiňoval, není právně závazný. Právně závazným se v roce 1966 stal Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku, který obě zmíněná stanoviska doslovně zakotvil ve článku 17.²⁵

Právo na ochranu osobních údajů se poprvé osamostatnilo jako zvláštní část práva na ochranu soukromí dne 28. ledna 1981, kdy došlo k přijetí Úmluvy o ochraně osob se zřetelem

---

²⁴ FIALA, Ondřej., GREPL Jan., LICHNOVSKÝ, Ondřej. *GDPR. Hmotné a procesní aspekty prakticky*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 2. ISBN 978-80-7400-762-0.

²⁵ Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. In: *OSN Česká republika.*, 2011. [online] [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit.prava_.pdf

na automatizované zpracování osobních dat. Užíval se pro ni také zkrácený výraz Úmluva č. 108. Měla velký historický význam, a proto je 28. leden považován za den ochrany osobních údajů.²⁶ Úmluva jasně vymezila pojmy jako osobní údaj, jejich správce a automatizované zpracování, dále také vymezila zvláštní skupiny osobních údajů, stanovila zásady jejich zpracování a nutnost ochrany všech osobních údajů.

Automatizované zpracování osobních údajů je rozšířená forma zpracování, při kterém se využívají informační technologie bez zásahu jiné osoby. S postupným vývojem světové populace se oblast osobních údajů neustále rozrůstala a informace bylo nutné předávat také do třetích zemí. Vnitrostátní právní úpravy členských států byly v tomto ohledu nedostačující a v prostoru Evropské unie bylo potřeba sjednotit zpracovávání osobních údajů jako jeden funkční celek.

S touto potřebou vznikla 24. října 1995 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Uvedená směrnice se z velké části odvíjela od Úmluvy č. 108, zaměřila se však mnohem více na oblast automatizovaného zpracovávání osobních údajů, ale také na neautomatizované zpracovávání. Tato směrnice se tak stala jasným příkladem toho, jaký vliv může mít vývoj informačních technologií a společnosti na přijímání nových právních předpisů.

4.2 Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR)

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) je plný název relativně nového obecného nařízení EU. Pro veřejnost je však pravděpodobně nejznámější pod zkratkou GDPR (General Data Protection Regulation). Toto obecné nařízení bylo schváleno 27. dubna 2016 a v účinnost vstoupilo 25. května 2018, přičemž je závazné pro všechny členské státy EU. Jedná se o velmi rozsáhlé nařízení, které je rozděleno na dvě části, a to Preambuli a normativní text, který stanovuje práva a povinnosti. První část tvoří 173 odstavců, druhá část obsahuje 99 článků, které jsou stěžejní při uplatňování GDPR.

Cílem GDPR je zvýšení ochrany osobních dat osob, aby však k takové ochraně docházelo, musí docházet ke zpracování osobních údajů. Zpracování osobních údajů je definováno ve čl. 4 odst. 2 GDPR, konkrétně se jedná o operace nebo aktivity, které jsou

---

²⁶ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. 2. vyd. Nakladatelství ANAG, 2018, s. 13-14. ISBN 978-80-7554-152-9.

prováděny s osobními údaji nebo souborem osobních údajů, a které jsou prováděny za pomoci či bez pomoci automatizovaných postupů. Automatizovanými postupy se rozumí práce s výpočetní technikou. Za zpracování osobních údajů můžeme považovat jejich shromáždění, zaznamenání, uspořádání, strukturování, uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání, nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem, šíření nebo jakékoliv jiné zpřístupnění, seřazení či zkombinování, omezení výmaz nebo zničení.²⁷

Subjektem údajů je dle GDPR pouze fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují. Dalšími ústředními osobami jsou správce údajů a zpracovatel. Osoba správce naplňuje obligatorní znaky, jelikož je součástí každého zpracování osobních údajů. Správcem osobních údajů se rozumí „fyzická nebo právnická osoba, orgán veřejné moci, agentura nebo jiný subjekt, který sám nebo společně s jinými určuje účely a prostředky zpracování osobních údajů“²⁸. Zpracovatel naopak plní fakultativní znaky, jelikož jde o osobu, která zpracovává osobní údaje pro jejich správce.

Zpracování osobních údajů je zákonné pouze v případě, je-li splněna alespoň jedna z podmínek, které jsou uvedeny ve čl. 6 odst. 1 GDPR:

- subjekt údajů udělil souhlas se zpracováním svých osobních údajů pro jeden či více konkrétních účelů
- zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů
- zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se vztahuje na správce
- zpracování je nezbytné pro ochranu životně důležitých zájmů subjektu údajů či jiné fyzické osoby
- zpracování je nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.²⁹

---

²⁷ FIALA, Ondřej., GREPL Jan., LICHNOVSKÝ, Ondřej. *GDPR. Hmotné a procesní aspekty prakticky*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019, s. 3. ISBN 978-80-7400-762-0.

²⁸ čl. 4 odst. 7 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

²⁹ čl. 6 odst. 1 NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

4.3 Právní předpisy ochrany osobních údajů v České republice

Oblast ochrany osobních údajů v České republice byla upravena poprvé v roce 1992, kdy došlo k přijetí zákona č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech. Tento zákon upravoval ochranu osobních údajů pouze v informačních systémech, nešlo tedy o zákon, který by upravoval osobní údaje v papírové podobě. V 90. letech byla totiž stále drtivá většina informací evidována v listinných podobách. Velkým nedostatkem tohoto zákona bylo také to, že neurčoval žádný orgán dozoru.

Na území České republiky neexistoval až do roku 2000 žádný plnohodnotný zákon, jenž by prováděl čl. 10 odst. 3 Listiny, ve kterém stojí, že *každý má právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě*³⁰.

K plnohodnotné ochraně osobních údajů při jejich zpracování přispěl zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Tímto zákonem se ruší zmíněný zákon o ochraně osobních údajů v informačních systémech a zřizuje Úřad pro ochranu osobních údajů, který vykonává dozorčí činnost. Vzhledem k tomu, že Česká republika chtěla v roce 2004 vstoupit do Evropské unie, musel být zákon rozsáhle novelizován s nutností realizace Směrnice č. 95/46/ES (viz. kapitola 4.1).

S účinností Obecného nařízení o ochraně osobních údajů musel být zákon č. 101/2000 Sb. rovněž zrušen, jelikož musel být adaptován nový zákon, který připraví český právní řád na dopad GDPR. Důsledkem toho byl 24. dubna 2019 přijat zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (tzv. adaptační zákon).³¹ Tento zákon rovněž ruší zmiňovaný zákon o ochraně osobních údajů a je aktuálním a platným právním předpisem v České republice, který upravuje oblast ochrany osobních údajů.

S příchodem GDPR přišla také řada nových práv, které občanům České republiky jakožto členskému státu Evropské unie vzniklo. Občanům se například umožňuje přístup ke všem osobním údajům, které jsou o nich shromažďovány. Důležitým milníkem je také možnost na opravu či výmaz osobního údaje. Osoba tedy může požadovat výmaz údajů u jejich správce, a to v případě, pokud již neexistuje žádný právní důvod k jejich zpracování.

Kromě nových práv občanů s GDPR byly zavedeny také nové povinnosti pro právnické osoby. Vzniká obecná povinnost k vedení záznamů o nakládání s osobními údaji a povinnost ohlásit případný únik osobních údajů dotčenému subjektu, a to do 72 hodin.

---

³⁰ čl. 10 odst. 3 Listina základních práv a svobod. In: 2/1993 Sb. 1993.

³¹ ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. 2. vyd. Nakladatelství ANAG, 2018, s. 19. ISBN 978-80-7554-152-9.

V případě provádění činností, které jsou dle GDPR označeny za rozsáhle rizikové operace (například oblast finančního poradenství a vyhodnocování ekonomické situace subjektu), vzniká povinnost vypracování posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. Celý proces vypracování posouzení vlivu na ochranu osobních údajů musí být vypracován ve spolupráci s dozorovým orgánem, kterým je Úřad pro ochranu osobních údajů.

V případech, kdy dochází ke zpracování osobních údajů orgánem veřejné moci nebo je zpracování osobních údajů hlavní činností jejich správce, stanovuje GDPR povinnost jmenovat Pověřence pro ochranu osobních údajů (angl. Data Protection Officer). Hlavní činností pověřence je monitorovat zpracování osobních údajů v souladu s povinnostmi, které vyplývají z GDPR, školení pracovníků, auditů a celkově řídit interní ochranu osobních údajů v instituci. Pověřenci jsou vázáni důvěrností a tajemstvím v rámci práva EU a členských států, ale nenesou odpovědnost v případě nedodržování GDPR. Odpovědnost se vztahuje na správce či zpracovatele osobních údajů.³²

---

³² Platforma kybernetické bezpečnosti. In: *GDPR*. [online] [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.kybez.cz/gdpr>

5. Poskytování informací jakožto činnost správních orgánů

Správní orgány poskytují informace na základě ústní či písemné žádosti fyzických a právnických osob. Důležité je vymezit subjekty, které mají zákonem stanovenou povinnost poskytovat informace neboli povinnost informační. Tato povinnost se nevztahuje na dotazy, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací. Tyto subjekty jsou zakotveny v ústavním pořádku, konkrétně ve čl. 15 odst. 5 Listiny, který povinnými subjekty určuje státní orgány a orgány územních samosprávných celků.

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím rozšířil okruh těchto subjektů o veřejné instituce a „*subjekty, kterým zákon svěřil rozhodování o právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech fyzických nebo právnických osob v oblasti veřejné správy, a to pouze v rozsahu jejich rozhodovací činnosti*“³³.

5.1 Státní orgány

Státní moc je vykonávána prostřednictvím státních orgánů. Definici nalezneme ve čl. 2 odst. 1 Ústavy, ve kterém stojí, že činnost státních orgánů je vykonávána prostřednictvím moci zákonodárné, výkonné a soudní.

Zákonodárnou moc tvoří Parlament České republiky včetně všech parlamentních komisí a výborů. Výkonnou moc vykonává prezident republiky, vláda, všech 14 ministerstev včetně všech jejich pracovišť a ostatní ústřední orgány státní správy. Ostatním ústředním orgánem státní správy se rozumí například Český statistický úřad či Český úřad zeměměřický a katastrální, další jsou uvedeny v § 2 zákona č. 2/1969 Sb.³⁴

Státní orgány jsou zřízeny zákonem a jsou v nadřazeném postavení vůči jednotlivcům. Moc výkonnou mohou také vykonávat orgány bez úplné právní subjektivity. Tím se myslí například Policie ČR, která je výkonnou složkou Ministerstva vnitra, ale i přesto má ze zákona povinnost poskytovat informace o své činnosti.

---

³³ § 2 odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

³⁴ § 2 Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: 2/1969 Sb. 1969.

5.2 Orgány územně samosprávných celků

Orgány územně samosprávných celků se rozumí orgány obcí a krajů. Jedná se o krajské, obecní a městské úřady, úřady městských částí či městského obvodu statutárního města, magistráty statutárních měst a magistrát hlavního města Prahy. Tyto orgány a jejich přenesenou působnost upravuje Ústava (konkrétně čl. 99-105), zákon č. 129/2000 Sb., o obcích a zákon č. 128/2000 Sb., o krajích.

Obce a kraje plní informační povinnost v přenesené i samostatné působnosti a informační povinnost tedy spadá na jejich orgány. Orgány obcí jsou zastupitelstvo, rada, starosta obce a obecní úřad. Důležité je zmínit, že starosta dle § 103 odst. 4 písm. e) odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce. Orgány kraje jsou zastupitelstvo, rada, hejtman a krajský úřad. Všechny zmíněné subjekty mají informační povinnost, kromě poradních a kontrolních orgánů zastupitelstev a rady, tedy komise a výbory. Žádosti o poskytnutí informací směřované k výborům a komisím se podávají přímo zastupitelstvu či radě.

5.3 Veřejné instituce

Pojem veřejná instituce není přesně definován zákonem. Pokládá se za ní takový „subjekt, jehož založení a režim řízení se odvodí z veřejného práva, zvláště z norem práva správního a finančního“³⁵. Činností veřejných institucí není však pouze rozhodování o právech a povinnostech určitých subjektů, ale také hospodaření s veřejnými prostředky a správa veřejných statků.

Svůj názor k pojmu veřejná instituce vyslovil Ústavním soud ve svém nálezu sp. zn. III. ÚS 671/02 ze dne 16.01.2003. Vymezil tím definiční znaky, kterými se může rozlišit, zda se jedná o soukromou či veřejnou instituci. Přihlížet by se tedy mělo ke způsobu vzniku či zániku instituce, zda je zřizovatelem stát či nikoliv, zda má stát dohled nad činností instituce a zda má instituce veřejný či soukromý účel.³⁶ Veřejnými subjekty se tedy v tomto ohledu rozumí například Ředitelství silnic a dálnic, Kancelář prezidenta republiky. Nejvyšší správní soud také určil jako veřejné subjekty veřejné nemocnice a školy.³⁷

---

³⁵ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 70. ISBN 978-80-210-5135-5.

³⁶ Vývoj pojmu veřejné instituce v zákoně o svobodném přístupu k informacím. In: *MT Legal*, 2020. [online] [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mt-legal.com/vyvoj-pojmu-verejne-instituce-v-zakone-o-svobodnem-pristupu-k-informacim/>

³⁷ Rozsudek Nejvyššího Správního soudu: Právo na informace: veřejná instituce. In: *sp. zn./č. j.: 10 Ca 402/2009–38*. 2012.

6 Způsoby získání informace

Pokud již známe subjekty, které informace poskytují a umožňují nám realizovat naše zmiňované právo na informace, je otázkou, jak k nim získat přístup. K tomu, aby bylo možné získat informace, musí být nějakým způsobem poskytnuty. Minulá kapitola byla věnována právě poskytování informací jakožto činnosti správních orgánů. Aby však mohly být informace řádně poskytnuty a žadatel k nim měl přístup, musí být uskutečněny náležitosti, kterým budou věnovány právě následující podkapitoly.

6.1 Zveřejnění informací

Zveřejnění informací je postup, který určitým způsobem zpřístupňuje informaci veřejnosti. Informace musí být zveřejněna takovým způsobem, aby mohla být vždy znovu vyhledána a získána.³⁸ Informace se tedy má za zveřejněnou v případě vydání tiskem, zveřejněním na úřední desce či ve formě jakéhokoliv nosiče umožňující uchování informace. Ve formě nosiče se uchovává obsah nebo část informací v písemné, obrazové, zvukové či audiovizuální podobě.

Jelikož žijeme v informační společnosti, kdy je používání výpočetní techniky součástí našeho každodenního života, povinné subjekty zveřejňují informace zejména na svých internetových stránkách. Tímto zveřejněním se naplňují právní požadavky na zveřejnění informace, jelikož k informacím vzniká vzdálený přístup, který umožňuje jejich získání a opětovné vyhledání. Aktuálně bych vzhledem ke globální pandemii zmínil například internetové stránky Ministerstva zdravotnictví, které zveřejňují informace o počtu nakažených osob (viz. mzcr.cz) či webové stránky vlády České republiky, kde jsou zveřejněna mimořádná opatření a informace o nouzovém stavu (viz. vlada.cz).

Informace jsou zveřejňované povinně a dobrovolně. Povinné zveřejňování vychází z již zmiňovaného článku 17 Listiny. Konkrétní výčet informací, které musí povinný subjekt poskytovat je uveden v informačním zákoně:

- a) *důvod a způsob založení povinného subjektu, včetně podmínek a principů, za kterých provozuje svoji činnost,*
- b) *popis své organizační struktury, místo a způsob, jak získat příslušné informace, kde lze podat žádost či stížnost, předložit návrh, podnět či jiné dožádání anebo obdržet rozhodnutí o právech a povinnostech osob,*

---

³⁸ § 3 odst. 5 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

- c) místo, lhůtu a způsob, kde lze podat opravný prostředek proti rozhodnutím povinného subjektu o právech a povinnostech osob, a to včetně výslovného uvedení požadavků, které jsou v této souvislosti kladeny na žadatele, jakož i popis postupů a pravidel, která je třeba dodržovat při těchto činnostech, a označení příslušného formuláře a způsob a místo, kde lze takový formulář získat,
- d) přehled nejdůležitějších předpisů, podle nichž povinný subjekt zejména jedná a rozhoduje, které stanovují právo žádat informace a povinnost poskytovat informace a které upravují další práva občanů ve vztahu k povinnému subjektu, a to včetně informace, kde a kdy jsou tyto předpisy poskytnuty k nahlédnutí,
- e) sazebník úhrad za poskytování informací,
- f) výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací (§ 18),
- g) výhradní licence poskytnuté podle § 14a odst. 4,
- h) usnesení nadřízeného orgánu o výši úhrad vydaná podle § 16a odst. 7,
- i) elektronickou adresu podatelny³⁹.

Dále je v informačním zákoně ustanoveno, že povinný subjekt musí do 15 dnů poskytnuté informace zveřejnit způsobem, který k nim umožňuje dálkový přístup, čímž se myslí například přístup pomocí internetu.

K dobrovolnému poskytování informací dochází na úřadech zejména v případech, kdy se zveřejněním informace snaží úřady předcházet budoucím dotazům a žadatele tak mohou odkázat na již zveřejněnou informaci. V tomto případě se tím myslí například informace o pracovních či služebních místech a o výběrových řízeních.

6.1.2 Portál veřejné správy

*„Portál veřejné správy je informační systém veřejné správy zajišťující přístup k informacím veřejných orgánů a komunikaci s veřejnými orgány. Správcem portálu veřejné správy je ministerstvo“*⁴⁰. Tento portál byl spuštěn 6. října 2003 a je součástí takzvaného eGovernmentu. Pojem eGovernment bychom mohli definovat jako část digitalizace veřejné správy, při které dochází k využívání informačních a komunikačních technologií za účelem poskytování dokonalejší formy veřejných služeb fyzickým i právnickým osobám.

³⁹ § 5 odst. 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁴⁰ § 6g odst. 1 Zákon o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. In: 365/2000 Sb. 2000.

Na tomto portálu jsou obsaženy informace a postupy pro občany například ke změně adresy trvalého pobytu, výše rodičovského příspěvku či instrukce, jak podat žádost o zhotovení občanského průkazu. Dalším obsahem tohoto portálu jsou například potřebné formuláře pro fyzické i právnické osoby, věstníky, seznam datových schránek. Cílem tohoto systému je usnadnění přístupu k informacím a vyřízení některých záležitostí online bez nutnosti návštěvy příslušného úřadu.⁴¹

Dle mého názoru není eGovernment ještě zdaleka na takové úrovni jako v některých státech. V informačních portálech České republiky totiž chybí mnoha služeb, které nabízejí ostatní státy, což má za následek nízký počet uživatelů. Toto téma však začíná být hojně diskutováno, zejména díky pandemickým opatřením, která zakazují či omezují návštěvy některých úřadů. Výrazné zlepšení se projevilo v roce 2018, kdy byl spuštěn tzv. Portál občana, který umožňuje například podání daňového přiznání, získání výpisu z katastru nemovitostí či výpisu z rejstříku trestů prostřednictvím internetu.

6.2 Žádost o informace

V případě, že žadatel nenalezl požadovanou informaci ve zveřejněných informacích a ani na ni nebyl odkázán příslušným správním orgánem, přísluší mu její vyžádání. Žádost o informaci je aktivním krokem žadatele, kterým projevuje svůj zájem o informaci, přičemž žadatelem může být fyzická i právnická osoba. Podání žádosti o informace může být v podobě ústní či písemné, žádáno o ní může být osobně, ale také prostřednictvím výpočetní techniky či telefonního hovoru. Nevýhodou ústní žádosti oproti žádosti písemné je to, že proti ní nemůže být podán opravný prostředek

Povinný subjekt taktéž může za poskytnutí informace v některých případech požadovat úhradu. K této skutečnosti se však vztahuje oznamovací povinnost příslušného orgánu, a to informovat žadatele o výši úhrady před samotným poskytnutí informace. Výše náhrady nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a odesláním informací. Může být však také žádána úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací, které nastává například pokud právnické osoby žádají velký objem informací.⁴²

Podání písemné žádosti je uskutečněné v den, kdy ji obdržel povinný subjekt. Žádost musí splňovat určité náležitosti, které udává informační zákon. „*Ze žádosti musí být zřejmé,*

---

⁴¹ Portál veřejné správy. In: *Portál veřejné správy* [online] [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/>

⁴² § 17 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

kterému povinnému subjektu je určena, a že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona. Fyzická osoba uvede v žádosti jméno, příjmení, datum narození, adresu místa trvalého pobytu nebo, není-li přihlášena k trvalému pobytu, adresu bydliště a adresu pro doručování, liší-li se od adresy místa trvalého pobytu nebo bydliště. Právnícká osoba uvede název, identifikační číslo osoby, adresu sídla a adresu pro doručování, liší-li se od adresy sídla. Adresou pro doručování se rozumí též elektronická adresa⁴³. Vzor řádné písemné žádosti je přílohou této práce.

Povinný subjekt posuzuje správnost podané žádosti a v případě, že v žádosti chybí některý z výše zmíněných údajů, povinný subjekt vyzve do 7 dnů žadatele o doplnění chybějících údajů. Stejná lhůta je stanovena na upozornění, že žádaná informace není v působnosti příslušného úřadu. Pokud žadatel nedoplní povinné údaje, je žádost odložena. V případě že žádost splňuje všechny potřebné náležitosti, úřad jí vyhová do 15 dnů ode dne přijetí žádosti případně jejího doplnění.

Lhůta pro vyhovění žádosti může však být prodloužena nejvýše o deset dní, a to ze závažných důvodů, které jsou:

- vyhledání a sběr požadovaných informací v jiných úřadech
- vyhledání a sběr objemného množství informací, které jsou mezi sebou vzájemně odlišné a odděleny v žádosti
- konzultace s povinným subjektem nebo složkami povinného subjektu, které mají závazný zájem na rozhodnutí o žádosti.⁴⁴

6.3 Rozhodnutí o odmítnutí žádosti o informace

Pokud nejsou žádané informace nikterak omezeny, rozhodnutí se v tomto případě nevydává. Pokud jsou žadatelé poskytnuté pouze částečné informace je uvedeno, které informace jsou vyloučeny a z jakého důvodu, zejména jde o informace chráněné či omezené zákonem. Rozhodnutí o neposkytnutí informace je vydáváno v případě nevyhovění žádosti a je řádně odůvodněno. Vzor takového rozhodnutí je uveden v přílohách této práce.

Žádosti nemůže být vyhověno z důvodu ochrany obchodního tajemství nebo z důvodu ochrany práv třetích osob ve vztahu k autorskému právu. V tomto případě musí být v rozhodnutí uveřejněno, kdo vykonává práva k obchodnímu tajemství či majetková práva k autorskému dílu.⁴⁵

---

⁴³ § 14 odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁴⁴ § 7 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁴⁵ § 15 odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

Může také nastat situace, že požadovaná informace neexistuje a povinný subjekt informaci nenalezne. Důležitým faktorem je skutečnost, zda povinný subjekt má povinnost požadovanou informaci disponovat či nikoliv. V případě, že zákonnou povinnost má a informaci nedisponuje, musí povinný subjekt zajistit obnovení požadované informace.

6.4 Řádné opravné prostředky

V případě, že povinné subjekty aplikují právní předpis poskytování informací nesprávně a dojde i k takovému případu, kdy odmítne poskytnout informaci, může být rozhodnutí o odmítnutí žádosti na informace přezkoumáno. Přezkum provádí jiný orgán, zejména jde o orgán nadřízený, v případech stanovených zákonem vykonává přezkum orgán soudní.

6.4.1 Odvolání

Proti rozhodnutí o neposkytnutí informace lze podat odvolání. Žadatel musí podat odvolání stejnému subjektu, který rozhodnutí vydal, a to v patnáctidenní lhůtě ode dne doručení rozhodnutí. Ode dne doručení odvolání povinnému subjektu běží lhůta 30 dnů, ve které musí být odvolání předloženo příslušnému nadřízenému orgánu. Nadřízený odvolací orgán, kterému bylo předloženo odvolání musí opět do 15 dnů dojít k rozhodnutí.

Jestliže by došlo k tomu, že by úřad vystavil rozhodnutí ve formě, která nespĺňuje řádné náležitosti rozhodnutí a nepoučí v něm žadatele o možnosti odvolání, lze podat odvolání i po lhůtě, a to do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.⁴⁶

6.4.2 Žaloba

V případě, že žadateli bylo odvolání zamítnuto odvolacím orgánem, nemůže se opětovně odvolat a rozhodnutí nabylo právní moci. Pokud však žadatel stále trvá na svém přesvědčení o právu na informace, může postoupit ke správní žalobě. Správní žaloba se podává ke správnímu soudu, kterým je příslušný krajský soud, ten je určen dle území a úřadu, jehož rozhodnutí bylo napadeno žalobou. „*Žaloba je nepřijatelná, jestliže žalobce nevyužil v*

---

⁴⁶ § 83 odst. 1 Správní řád. In: 500/2004 Sb. 2004.

*řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky nebo jestliže jim uplatněné řádné opravné prostředky nebyly správním orgánem pro opožděnost projednány*⁴⁷.

Při soudním přezkumu dochází k rozhodnutí o podaném odvolání a soud přezkoumá, zda byly v práci uvedeny pádné či existující důvody pro odmítnutí žádosti. Pokud neexistují a nejsou uvedeny důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odmítnutí žádosti o poskytnutí informací a nařídí povinnému subjektu, aby žadateli informaci poskytl.⁴⁸

6.4.3 Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace

Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podává žadatel v případě, kdy nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem odkázání na informaci; kdy mu byla poskytnuta informace částečně bez toho, aniž by o zbývající části bylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí; kdy mu nebyla informace poskytnuta po uplynutí zákonné lhůty.⁴⁹ Pokud nastane případ, kdy žadatel nesouhlasí s výší nákladů za poskytnuté informace, dochází k přezkumu nadřízeným orgánem, který následně rozhodne o výši náhrady.

Vyřízení této stížnosti zde probíhá obdobě jako u odvolání, jediný rozdíl je ve vztahu k orgánům územně samosprávných celků se samostatnou působností, v tomto případě jim nadřízený subjekt nařídí, aby sjednaly nápravu do 15 dnů.

---

⁴⁷ § 247 odst. 2 Občanský soudní řád. In: 99/1963 Sb. 1963.

⁴⁸ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 111. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁴⁹ § 16a odst. 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

7 Ochrana informací

Právo na informace je sice našim základním lidským právem, může však být omezeno vzhledem k nezbytným opatřením v demokratické společnosti.⁵⁰ Správní orgány nám nemohou poskytovat určité informace, aby nedocházelo k porušení právních předpisů a ohrožení České republiky.

Pojem ochrana informací je právní principem, kterým se řídí správní orgány a upravuje okruh informací, které mohou být poskytovány. Úřad vždy musí dojít k zákonu, který určuje, zda může informaci poskytnout. K těmto informacím musí být omezen přístup, toto omezení neprobíhá svévolně, ale musí být vždy dodržovány určité principy a formální náležitosti.

V dnešní informační společnosti je velmi nutné informace chránit, jelikož únik některých informací a jejich následné zneužití může mít nepopsatelné následky. Tato oblast je rozsáhle diskutovaná a v České republice se neustále vyvíjí, jedním z důvodů je také již zmiňovaná digitalizace veřejné správy. Dle mého názoru dochází k největším únikům informací právě v prostředí informačních technologií a nejedná se pouze o úniky osobních údajů, ale také o informace omezené zákonem, kterým hrozí například jejich zpronevěra nebo kybernetické útoky. I když jsou tyto informace patřičně zašifrovány a chráněny, dnešní technologický rozvoj umožňuje počítačovým expertům prolomit všemožně chráněná a šifrovaná data a nepochybuji o tom, že neautorizované získání těchto informací není nemožné.

Při poskytování informací probíhá jejich ochrana tak, že příslušný úředník oddělí tu část informací, která je omezena a poskytne žadateli pouze přístupnou část. K informaci, kterou poskytl následně musí být přiložena doprovodná informace. Doprovodná informace nese jakési základní údaje o informaci, například její původ, existence, počet a v případě úplného či částečného odepření informace musí být uveden pádný důvod. V případě, kdy je přístup k informaci úplně odepřen, není žadateli informace poskytnuta vůbec a ani mu na její poskytnutí nevzniká právo. V těchto případech má úřad oznamující povinnost a musí žadatele informovat o tom, že mu neposkytne informaci z důvodu její zákonné ochrany.

---

⁵⁰ Čl. 17 odst. 4 Listina základních práv a svobod. In: 2/1993 Sb. 1993.

7.1 Povinné odepření informace

Pokud nastane již zmiňovaná situace, kdy povinný subjekt nemůže žadateli poskytnout chráněnou informaci, je jediná možnost vydání rozhodnutí, a to odepření požadované informace. Jak jsem již zmiňoval, tak každé odepření informací musí být řádně odůvodněno. V následující podkapitole se budu věnovat právě těm informacím, které nemohou být poskytnuty, a proč tomu tak je.

7.1.1 Utajované informace

Tyto informace jsou upraveny zákonem č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. Tento zákon nahradil původní zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a jsou v něm stanoveny zásady, které označují informace za utajované. Zákon se však nevěnuje pouze utajovaným informacím, ale vztahuje se taktéž k oblasti takzvané citlivé činnosti, upravuje přístup k utajovaným informacím a podmínky pro výkon činnosti státní správy.

Utajovanou informací se rozumí „*informace v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyžazení nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací*“⁵¹. Informace jsou utajovány z důvodu ochrany zájmů České republiky, zachování ústavnosti a svrchovanosti státu, územní celistvosti, zajištění bezpečnosti, ochrany životů a zdraví občanů, obrany, ochrany ekonomiky a mezinárodních závazků.⁵²

V případě, že dojde k narušení zájmu státu, újma se dělí na mimořádně vážnou, vážnou a prostou. Tyto újmy jsou blíže specifikovány v § 3 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilost. Stejným způsobem jsou také klasifikovány utajované informace, a to dle újmy, kterou by jejich zneužití mohlo způsobit.

Utajované informace se klasifikují dle stupně utajení:

- přísné tajné – mohou způsobit mimořádně vážnou újmu zájmům České republiky
- tajné – mohou způsobit vážnou újmu
- důvěrné – mohou způsobit prostou újmu
- vyhrazené – jejich zneužití může být nevýhodné pro zájmy České republiky.⁵³

⁵¹ § 2 písm. a) Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.

⁵² § 2 písm. b) Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.

⁵³ § 4 Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.

Jak jsem již zmiňoval, je velmi nutné, aby utajované informace byly chráněny. Tuto ochranu však nezajišťuje pouze zákon, ale také správní orgány. Utajované informace spravuje Národní bezpečnostní úřad a kontrolní činnost provádí Poslanecká sněmovna skrze zvláštní kontrolní orgán, kterým je Stálá komise pro kontrolu činnosti Národního bezpečnostního úřadu.

7.1.2 Podmíněné informace

Podmíněnou informací se rozumí informace, která byla povinnému subjektu předána zcela dobrovolně a učinila tak fyzická či právnická osoba. Tyto informace mohou být poskytnuty pouze v případě, že by jejich poskytovatel udělil výslovný souhlas s jejich poskytnutím. Tento souhlas může být udělen taktéž i částečně. V praxi to znamená, že subjekt, který poskytl žádané informace určí tu část, která smí být poskytnuta a zároveň také určí tu část, která nesmí být poskytnuta.⁵⁴

7.1.3 Pravidelně publikované informace

Některé zvláštní zákony stanovují určitým povinným subjektům povinnost pravidelně v předem stanovených intervalech publikovat informace stanovené zákonem. V případě, že tak povinný subjekt činí, nemá zákonem stanovenou povinnost poskytovat tyto informace před jejich dalším zveřejněním. Úřad však má povinnost odkázat nebo poskytnout na informaci, kterou již v minulosti zveřejnil. Mezi tyto povinné subjekty patří například Česká národní banka nebo Český statistický úřad.

Příkladem je povinnost České národní banky informovat veřejnost o měnovém vývoji minimálně jednou za čtvrt roku, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup.⁵⁵ Český statistický úřad poskytuje veřejnosti výsledky statistických zjišťování a statistické informace na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě.

---

⁵⁴ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 97-97. ISBN 978-80-210-5135-5.

⁵⁵ § 3 odst. 5 Zákon České národní rady o České národní bance. In: *6/1993 Sb.* 1993.

7.1.4 Ochrana obchodního tajemství

Obchodní tajemství a jeho ochranu zakotvuje informační zákon, pojem obchodní tajemství jako takový je vymezen v Novém občanském zákoníku. „*Obchodní tajemství tvoří konkurenčně významné, určitelné, ocenitelné a v příslušných obchodních kruzích běžně nedostupné skutečnosti, které souvisejí se závodem a jejichž vlastník zajišťuje ve svém zájmu odpovídajícím způsobem jejich utajení*“⁵⁶.

Zjednodušeně by se dalo říci, že obchodní tajemství slouží k ochraně utajovaných informací podnikatelského subjektu. Podnikatel si tyto informace chrání, aby nedošlo k jejich zneužití například konkurencí či zaměstnancem ku vlastnímu prospěchu. Mezi obchodní tajemství patří například technologické a výrobní postupy, receptury, obchodní strategie či vzájemné vztahy s dodavateli. Tyto informace jsou pro podnikatele velmi citlivé a mají pro něj značnou hodnotu, proto pokud by došlo k jejich zneužití, byl by podnikatel poškozen. Stát proto chrání tyto informace zákonem. Informace, které nesou povahu obchodního tajemství musí být řádně označeny. Povinné subjekty nemohou poskytovat informace, které jsou chráněny obchodním tajemstvím, musí však o tom řádně informovat žadatele.

V případě, že žadatel požádá o poskytnutí informace, která se týká používání veřejných prostředků, jejich poskytnutí není skutečností, která by porušovala obchodní tajemství.⁵⁷

7.1.5 Ochrana důvěrnosti majetkových poměrů

Pojmem majetkový poměr se rozumí peněžité a naturální příjmy fyzických a právnických osob. Některé tyto informace jsou osobními údaji a podléhají ochraně osobních údajů (viz. kapitola 4). Součástí majetkových poměrů je taktéž vlastnictví nemovitostí, majetková práva či peněžité i nepeněžité pohledávky. Informační zákon zakazuje poskytnutí informací o majetkových poměrech osoby, která není povinným subjektem. Subjekty, které disponují majetkem jakožto veřejnými prostředky, mají povinnost informovat o svých majetkových poměrech.

Aby mohla být ochrana důvěrnosti majetkových poměrů vykonána, předpokládá se, že povinný subjekt tyto informace získal v souvislosti s výkonem své agendy. V tomto případě

---

⁵⁶ § 504 Nový občanský zákoník. In: 89/2012 Sb. 2012.

⁵⁷ KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010, s. 89. ISBN 978-80-210-5135-5.

povinný subjekt žádost o poskytnutí informace o majetkových poměrech neposkytne a odmítne ji.⁵⁸

7.1.6 Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobních údajů

„Informace týkající se osobnosti, projevů osobní povahy, soukromí fyzické osoby a osobní údaje povinný subjekt poskytne jen v souladu s právními předpisy, upravujícími jejich ochranu“⁵⁹. Právní předpis, který tuto ochranu upravuje je již zmiňovaný zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (viz. podkapitola 4.3). Tyto zmiňované informace ukládají povinné subjekty jen na základě souhlasu dotčeného subjektu.

Poskytování zmiňovaných informací není vyloučeno z informačního zákona, poskytují se však v souladu se zákonem o zpracování osobních údajů a v souladu s Novým občanským zákoníkem. Povinný subjekt však může poskytnout *„osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři nebo zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné nebo úřední činnosti nebo o jeho funkčním nebo pracovním zařazení.“⁶⁰*

7.1.7 Ochrana duševního vlastnictví

Povinné subjekty nemohou poskytovat informace, kterými by byla porušena práva třetích osob ve vztahu k autorskému právu (viz. podkapitola 6.3). Duševní vlastnictví je výsledkem tvůrčí lidské činnosti, myslí se tím zejména různé postupy, výrobky, umělecká díla aj., které by mohly poškodit jejich autora vůči konkurenci.

Ochranu duševního vlastnictví zajišťuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon. Autor si své duševní vlastnictví taktéž chrání pomocí patentu, což je zákonná ochrana, kterou uděluje Úřad průmyslové vlastnictví. Úřad průmyslového vlastnictví tímto zajišťuje ochranu duševního vlastnictví v České republice.

---

⁵⁸ FUREK, Adam., ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. Praha: Linde Praha, a.s., 2010, s. 255. ISBN 978-80-7201-788-1.

⁵⁹ § 8a odst. 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

⁶⁰ § 8a odst. 2 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

7.1.8 Informace o příjemcích veřejných prostředků

Příjemci veřejných prostředků jsou osoby, kterým byly povinným subjektem poskytnuty veřejné prostředky. V tomto ohledu se veřejnými prostředky rozumí například mzda či odměny zaměstnanců povinného subjektu. Povinný subjekt poskytne základní osobní údaje, a to „jméno, příjmení, rok narození, obec, kde má příjemce trvalý pobyt, výše, účel a podmínky poskytnutí veřejných prostředků“⁶¹. Nemohou však být poskytnuty informace o osobě, které byly poskytnuty veřejné prostředky v oblasti sociální a zdravotní podpory, podpory v nezaměstnanosti, státní podpory stavebního spoření a státní pomoci při obnově území. Tyto informace jsou chráněny zákonem a jejich poskytnutí v tomto případě není možné.

7.1.9 Informace získané při inspekční, kontrolní a obdobné činnosti

Těmito informacemi se rozumí informace, které byly získané od třetí osoby kontrolním, dozorovým či dohledovým orgánem. Povinný subjekt tyto informace získal při své činnosti, která je upravena zvláštním zákonem. Například Česká obchodní inspekce vykonává svou činnost dle zákona č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci a živnostenské úřady na základě zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech.

Povinné subjekty, které tyto činnosti vykonávají, jsou vázány k mlčenlivosti, a tu stanovují příslušné zákony. O průběhu těchto činností nemohou být poskytovány informace. Povinností těchto subjektů je poskytovat informace, ke kterým došla po výkonu kontrolní, dozorové či dohledové činnosti, což v praxi znamená, že poskytuje pouze informace, které vznikly výsledkem těchto činností.⁶²

7.1.10 Další oblasti ochrany informací

Povinné subjekty dále neposkytují určité informace, které upravuje informační zákon. Myslí se tím například informace o rozhodovací činnosti soudů s výjimkou rozhodnutí, informace týkající se činnosti a kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu, Ministerstva financí, činnosti České národní banky a Finančního analytického úřadu a také plnění úkolů

---

⁶¹ § 8b odst. 3 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

⁶² § 11 odst. 3 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: 106/1999 Sb. 1999.

zpravodajských služeb.⁶³ Ochrana těchto informací je určitou nutností. Pokud si například představíme, že by byly poskytovány informace o připravující se či aktuálně probíhající finanční kontrole Ministerstva financí, byl by proces samotné kontroly neefektivní.

7.2 Informace v trestním řízení

Informační zákon definuje trestní řízení jako trestní stíhání osoby zakončené rozsudkem nebo rozhodnutím právní moci. Tyto informace musí být chráněny, aby se předcházelo hrozbě maření účelu trestního řízení. V případě vyzrazení těchto informací by došlo k ohrožení trestního řízení, pokud tedy může k takovému ohrožení dojít, má povinný subjekt právo tyto informace odepřít. Jestliže však povinný subjekt usoudí, že poskytnuté informace nemohou ohrozit trestní řízení, vztahuje se na něj povinnost informovat o své činnosti.

Pokud musí povinný subjekt odepřít informace, odkazuje na informační zákon, ve kterém stojí, že povinné subjekty neposkytnou informace o „*probíhajícím trestním řízení, nebo týkající se trestního řízení, pokud by její poskytnutí ohrozilo či zmařilo účel trestního řízení, zejména zajištění práva na spravedlivý proces*“⁶⁴. Povinné subjekty však musí klást důraz také na zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním. V paragrafu 8a tohoto zákona je ustanoveno, že povinné subjekty nesmí zveřejňovat o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností a zejména neporušit presumpci nevin. Nesmějí být zveřejňovány informace ani v přípravném řízení, čímž se myslí zejména osobní údaje osoby, proti které je vedeno trestní řízení a taktéž osobní údaje o poškozeném, zúčastněné osobě a svědkovi.

Účastníci řízení mají právo na ochranu soukromí. Povinný subjekt při poskytování informací musí brát zřetel na toto právo. Nesmí být porušeno ani právo na spravedlivý proces, což je jedním ze základních pilířů demokratického státu. Právo na spravedlivý proces se opírá o presumpci nevin, tudíž se na obviněného hledí jako na nevinného, dokud nedošlo k pravomocnému rozhodnutí soudního orgánu. V trestním řízení nemůže být odhalena totožnost svědka, pokud s tím nesouhlasí nebo pokud tím může být ohrožen na životě či bezpečí.

V oblasti poskytování informací o trestním řízení je nutné zmínit také informování veřejnosti, která má právo na informace o činnostech orgánů veřejné moci. Veřejnost je informována o trestním řízení skrze média, a to v případech, kdy je určitý veřejný zájem o

⁶³ § 11 odst. 4 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

⁶⁴ § 11 odst. 4 písm. a) Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

tyto informace a trestní řízení je veřejné. Pokud by média šířila chybou zprávu související s trestním řízením, vzniká dotčenému subjektu právo požádat o opravu této zprávy či odpovědi na ní.

7.3 Omezení svobodného přístupu k informacím

Oblast poskytování informací může být omezena. Povinný subjekt může omezit poskytnuté informace a sám se rozhodnout, zda informace poskytne či nikoliv. Právo omezit poskytnutou informaci náleží povinné subjektu v případech stanovených zákonem, a to:

- pokud je informací výlučně vnitřní předpis povinného subjektu,
- jde o nehotovou informaci, která vznikla při přípravě rozhodnutí a povinný subjekt o ní ještě nerozhodl,
- jde o informaci poskytnutou NATO nebo EU, která je v zájmu bezpečnosti státu, veřejné bezpečnosti či ochrany práv třetích osob,
- poskytnutí významně nebo přímo ohrožuje účinnost bezpečnostního opatření,
- poskytnutí významně nebo přímo ohrožuje výkon zahraniční služby, která chrání zájmy České republiky a občanů v zahraničí.⁶⁵

V případě, kdy se povinný subjekt rozhodne informaci omezit, musí uvést zákonné odůvodnění, které řádně uvede v doprovodné informaci.

7.3.1 Vnitřní předpisy

Vnitřní předpisy jsou závaznými interními akty, které upravují práva a povinnosti zaměstnanců povinného subjektu. Tyto vnitřní předpisy upravují pouze interní činnosti subjektu, tudíž nejsou závazné pro osoby, které nejsou zaměstnanci subjektu. Informace o těchto předpisech, jak jsem již zmínil, mohou být omezeny. V případě, kdy se tyto informace týkají výkonu veřejné správy, nemohou být omezeny.

Tyto předpisy nemají povahu právního předpisu a k jejich vydávání není ve většině případů nutné zákonné zmocnění. Typickými příklady vnitřních předpisů jsou organizační a pracovní řády, ale do této kategorie patří taktéž požární řád či bezpečnostní předpisy a jiné.

---

⁶⁵ § 11 odst. 1 Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.

7.3.2 Připravované informace

Připravované informace jsou informace, které vznikají při přípravě rozhodnutí povinného subjektu. Myslí se tím nehotové informace, kterými jsou například různé návrhy, podněty, koncepty aj., které vznikly v procesu ústředního prostředí. Tyto informace musí být zákonně poskytnuty v případě dokončení rozhodovacího procesu.

7.3.3 Informace poskytnuté NATO a EU

Informace, které byly poskytnuty Organizací Severoatlantické smlouvy či Evropskou unií nesou zvláštní povahu formy utajovaných informací, které jsou označeny jejich původcem. Tyto informace se týkají informačního zákona zejména v případech, kdy se dotýkají ochrany práv třetích osob a státní a veřejné bezpečnosti. Druh těchto informací je poskytován pouze v případě, kdy došlo k poskytnutí souhlasu jejich původce. Ve většině případech není k těmto informacím přiložena doprovodná informace, a to zejména z ochranných důvodů.⁶⁶

---

⁶⁶ FUREK, Adam, ROTHANZL, Lukáš. *Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář*. Praha: Linde Praha, 2010, s. 271-272. ISBN 978-80-7201-788-1.

8 Ústřední orgány pro ochranu informací

Závěrečná kapitola této práce vymezuje orgány, které zajišťují ochranu informací. Těmito ústředními orgány státní správy jsou Národní bezpečnostní úřad, Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, Úřad pro ochranu osobních údajů a Ministerstvo vnitra. Tyto dozorčí a kontrolní orgány vykonávají svou funkci prostřednictvím v práci zmiňovaných zákonů. Těmto orgánům se v závěru obsahu mé bakalářské práce budu věnovat v následujících podkapitolách.

8.1 Národní bezpečnostní úřad

Národní bezpečnostní úřad (dále NBÚ) byl zřízen zákonem č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů. K jeho zřízení došlo 1. srpna 1998 a jde o ústřední orgán ve vztahu k ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti.

NBÚ vydává osvědčení o bezpečí způsobilosti fyzickým osobám a podnikatelům, které tyto subjekty opravňuje k přístupu k utajovaným informacím či výkonu citlivé činnosti. Touto činností výrazně přispívá k ochraně informací, které chrání zájmy České republiky a bezpečnost občanů. Úřad plní závazky mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a taktéž závazky, které vyplývají z členství v EU a NATO.

Činností úřadu je kromě vydávání osvědčení o bezpečnostní způsobilosti také sběr a získávání informací a jejich následná analýza a vyhodnocení. Zdrojem těchto informací jsou státní orgány, podnikatelé a subjekty, které jsou prověřovány. Zdrojem těchto informací jsou taktéž veřejné zdroje, evidence a registry vedené příslušnými orgány státu a organizacemi.⁶⁷ Činnost úřadu kontroluje zvláštní kontrolní orgán Poslanecké sněmovny, jímž je Stálá komise pro kontrolu činnosti NBÚ (viz. 7.1.1). Tento zvláštní kontrolní orgán byl zřízen na základě zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti (viz. podkapitola 3.3).

Pravomoci úřadu vychází ze zákona o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. NBÚ může například zpracovávat osobní údaje, požadovat poskytnutí informací bezplatně u povinných subjektů, požadovat od policie či zpravodajských služeb poskytnutí informací o jejich postupech nebo nahlížení do trestních spisů. Veškeré tyto pravomoci může však realizovat k výkonu své činnosti a zákonném rozsahu.

---

⁶⁷ Národní bezpečnostní úřad. In: *Národní bezpečnostní úřad: O nás* [online] [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/955-o-nas/>

8.1.1 Bezpečnostní řízení

Bezpečnostní řízení vychází z principů správního řízení, dalo by se říci, že jde o správní řízení jiné povahy, není tedy upraveno správním řádem, ale zákonem o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. Informace o těchto řízeních jsou ukládány v bezpečnostních svazcích. „Údaje uvedené v bezpečnostním svazku je možné využívat pouze pro potřeby plnění úkolů podle tohoto zákona“⁶⁸. Zveřejňovat tyto údaje může NBÚ pouze v souladu se zákonem o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilost, a to pouze:

- účastníkovi řízení (žadatel),
- Stálé komisi pro kontrolu činnosti NBÚ,
- orgánům činným v trestním řízení,
- orgánu státu či právnickým osobám, a to pouze v případě poskytování osobních údajů v nezbytně nutném rozsahu během úkonů bezpečnostního řízení,
- soudním orgánům při přezkumu rozhodnutí o rozkladu,
- členům rozkladové komise NBÚ.⁶⁹

8.2 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (dále NÚKIB) je orgánem státní správy, který zajišťuje kybernetickou bezpečnost, kryptografickou ochranu a ochranu utajovaných informací v prostředí informačních a komunikačních systémů. Tento úřad byl zřízen 1. srpna 2017 na základě novely zákona č. 205/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti.⁷⁰

Jak jsem již v práci několikrát zmiňoval, žijeme v informační společnosti, kdy se v online prostředí počítačové sítě pohybuje prakticky denně a naše údaje, kterými se přihlašujeme na jakékoliv stránky musí být chráněny. Tento úřad vykonává kontrolu v tomto prostředí, ukládá sankce a zajišťuje prevenci nejen osobních, ale také utajovaných informací. Úřad v souvislosti s vysokým rizikem zneužití informací v prostředí počítačové sítě vydává doporučující dokumenty a právní normy, které mají zajistit uživatelům digitálních služeb v České republice bezpečnost a vzdělání v oblasti prevence proti kybernetickým hrozbám.

⁶⁸ § 124 odst. 3 Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.

⁶⁹ Národní bezpečnostní úřad. In: *Národní bezpečnostní úřad: O nás* [online] [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/955-o-nas/>

⁷⁰ Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. In: *Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost: O NUKIB* [online] [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://nukib.cz/cs/o-nukib/>

8.3 Úřad pro ochranu osobních údajů

Úřad pro ochranu osobních údajů (dále ÚOOÚ) byl zřízen 1. června 2000 zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Jak jsem již v podkapitole 4.3 zmiňoval, tento zákon byl GDPR zrušen a nahrazen zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. ÚOOÚ vykonává dozorcí činnost a vydává autoritativní rozhodnutí dle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole. Veškeré činnosti úřadu jsou zakotveny v zákoně o zpracování osobních údajů, a to konkrétně v § 54.

V primární působnosti ÚOOÚ je ochrana osobních údajů, jejíž mezinárodněprávní základ tvoří zejména GDPR (viz. podkapitola 4.2). Mezi hlavní činnosti toho úřadu patří kontrola a napravování chybných postupů ve zpracování osobních údajů. „*Dozor nad dodržováním povinností při zpracování osobních údajů podle tohoto zákona vykonává Úřad pro ochranu osobních údajů podle zvláštního právního předpisu*“⁷¹.

Zajímavostí je, že tento úřad dle Článku 52 odst. 1 GDPR jedná při plnění svých úkolů a pravomocí zcela nezávisle. ÚOOÚ tedy není závislý na vládě, ta mu nemůže udílet pokyny či ovlivňovat jeho činnost. Vláda nesmí ohrozit činnost toho úřadu ani nepřímou, a to vydáním opatřením, které by mělo důsledky ovlivňující činnost úřadu.⁷²

8.4 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra bylo zřízeno na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Jde o ústřední správní orgán, který vykonává svou činnost v oblasti vnitřních a veřejných záležitostí, zejména organizuje a vykonává veřejnou správu. Ministerstvo ve své působnosti vykonává činnosti v oblasti jmen a příjmení, matrik, státního občanství, průkazů apod. Vymezení působnosti ministerstva vnitra je obsažené v § 12 výše zmiňovaného zákona.

V oblasti poskytování informací působí Ministerstvo vnitra jako výkonný subjekt ve vztahu přístupu k informacím o veřejné správě. Je nadřízeným orgánem pro kraje, které poskytují informace v samostatné působnosti. Ministerstvo vnitra na svých stránkách taktéž uvádí povinně zveřejňované informace.⁷³ Ministerstvo vnitra spravuje informační systémy

---

⁷¹ § 87 odst. 3 Zákon o elektronických komunikacích. In: 127/2005 Sb. 2005.

⁷² Národní bezpečnostní úřad. In: *Národní bezpečnostní úřad: O nás* [online] [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/955-o-nas/>

⁷³ Ministerstvo vnitra. In: *Ministerstvo vnitra: O nás. Povinně zveřejňované informace* [online] [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-povinne-zverejnovane-informace.aspx>

veřejné správy, tím se myslí taktéž informační portály jako je portál veřejné správy a portál občana (viz. podkapitola 6.1.2).

Ministerstvo vnitra zavedlo do veřejné správy pojem eGovernment, který jsem taktéž zmiňoval v podkapitole 6.1.2. Tato oblast by dle mého názoru a vzhledem k aktuálním pandemickým opatřením měla být důrazně rozvíjena. Digitalizace veřejné správy je revolučním krokem, který vede k lepší transparentnosti veřejné správy a zkvalitnění jejích služeb. Bohužel je však nutné podotknout, že aktuální epidemická krize na našem území pouze potvrdila to, že digitalizace v České republice je stále zaostalá a neefektivní, a to zejména v oblasti státní správy.

Závěr

Jak jsem již v práci několikrát zmiňoval, právo na informace je základním lidským právem nutným v demokratické společnosti. Toto právo se samozřejmě neustále vyvíjí především díky technologickému a společenskému vývoji zemí. Vývoj tohoto práva na území České republiky oproti ostatním státům začal poměrně pozdě, vzhledem k tomu, že k první obecné právní úpravě došlo až v roce 1999. Dle mého názoru se tento vývoj ubírá dobrým směrem a postupem času můžeme očekávat zkvalitňování poskytovaných informací a služeb, které nabízí například v práci zmiňované internetové portály veřejné správy. Vzhledem k tomu, že v České republice aktuálně existují určitá bezpečnostní opatření kvůli pandemii, je stále větší nutností zdokonalovat digitalizaci veřejné správy, aby mohla být drtivá většina úkonů spojených s nutnou návštěvou úřadů i poskytování informací uskutečňována v online prostředí.

V první kapitole této práce jsem se věnoval vymezení toho, co to informace vůbec jsou, a to z právního a teoretického pohledu. Cílem této kapitoly bylo stručně popsat vývoj informací a jejich jednotlivé druhy a vlastnosti. Druhá kapitola se již věnovala samotnému právu na informace z pohledu práva ústavního a mezinárodního, přičemž jsem se zaměřil na ústavní zakotvení tohoto práva i vývoji jednotlivých mezinárodních dokumentů, které se této problematice věnují. Následující třetí kapitolu jsem již věnoval právnímu zakotvení přístupu k informacím a ochrany informací. V jednotlivých podkapitolách jsem vymezil nejdůležitější zákony, které v oblasti této problematiky působí.

Ve čtvrté kapitole jsem se věnoval ochraně osobních údajů, jde o specifický druh informací ve vztahu ke konkrétní fyzické osobě. Cílem této kapitoly bylo specifikovat osobní údaje a jejich historický vývoj. Důraz jsem kladl zejména na právní úpravu, přičemž jsem se v jedné z podkapitol věnoval také GDPR, které je stále aktuálním a veřejností probíraným tématem problematiky ochrany osobních údajů.

V páté kapitole jsem se zaměřil na poskytování informací jako určitou činnost správních orgánů a vymezil jsem jednotlivé orgány, které mají povinnost informace poskytovat. Následující kapitola byla spíše praktickou částí této práce a věnoval jsem se v ní způsobům, jak lze informace získat a jak je povinné subjekty poskytují či odmítají. Důležité bylo také zmínit, jak se může žadatel o informace proti odmítnutí bránit a jaké opravné prostředky může využít.

Nejrozsáhlejší a nejpodstatnější část této práce tvoří sedmá kapitola, která se věnuje ochraně informací. V této kapitole jsem vymezil, jaké poskytované informace jsou chráněny

zákonem a jaké se poskytují povinně či částečně. Některé informace se poskytují omezeně a povinnému subjektu není dána žádná povinnost je poskytovat, na základě tohoto se povinný subjekt rozhoduje o jejich poskytnutí ve vlastním uvážení. Omezeným informacím byla věnována poslední podkapitola této kapitoly. Osmá kapitola, která je zároveň poslední kapitolou této práce byla věnována ústředním orgánům, které zajišťují ochranu informací.

Cílem této práce bylo přiblížit čtenářům právo na informace a jeho legislativní zakotvení, ochranu osobních údajů, poskytování informací v činnosti správních orgánů a způsoby jejich získání a ochrany. Posouzení toho, zda se mi podařilo docílit těchto cílů v rámci obsahu zpracování této práce nechám na čtenářích.

Cizojazyčné resumé

As I have mentioned several times in my bachelor thesis, the right to information is a fundamental human right and is necessary for a democratic society. This right is constantly evolving, mainly due to technological and social developments in the countries. The development of this right in the Czech Republic, compared to other states, began relatively late, given that the first general legislation did not occur until 1999. In my opinion, this development is moving in the right direction and over time we can expect improved information and services, which is offered, for example, by the above-mentioned Internet portals of public administration. Given that there are currently certain security measures in place in the Czech Republic due to a pandemic, there is an increasing need to improve the digitization of public administration so that the vast majority of tasks related to the necessary office visits and information provision can be carried out online.

In the first chapter of this bachelor thesis, I focused on defining what information is, from a legal and theoretical point of view. The aim of this chapter was to briefly describe the development of information and its individual types and properties. The second chapter has dealt with the right to information from the point of view of constitutional and international law, while I focused on the constitutional entrenchment of this law and the development of individual international documents that deal with this issue. I have already devoted the next third chapter to the legal basis of access to information and protection of information. In the individual subchapters, I have defined the most important laws that operate in the field of this issue.

In the fourth chapter, I focused on the protection of personal data, which is a specific type of information in relation to a particular individual. The aim of this chapter was to specify personal data and their historical development. I placed particular emphasis on legislation, while in one of the subchapters I also focused on the GDPR, which is still a current and publicly discussed topic of personal data protection.

In the fifth chapter, I focused on the provision of information as a certain activity of administrative bodies and I defined the individual bodies that are obliged to provide information. The following chapter was more of a practical part of this thesis and I focused on the ways in which information can be obtained and how obliged entities provide or reject it. It was also important to mention how the applicant for information can defend himself against the refusal and what remedies he can use.

The most extensive and essential part of this thesis is the seventh chapter, which deals with information protection. In this chapter, I have defined what information is protected by law and what is required or required. Some information is provided to a limited extent and there is no obligation on the obliged entity to provide it, on the basis of which the obliged entity decides on its provision at its own discretion. The last subchapter of this chapter was devoted to limited information. The eighth chapter, which is also the last chapter of this thesis, was devoted to the central authorities that ensure the protection of information.

The aim of this bachelor thesis was to introduce readers to the right to information and its legislative entrenchment, protection of personal data, the provision of information in the activities of administrative bodies and ways of their use and ways of their use. I will leave the assessment of whether I have achieved these goals within the processing of the content of this thesis to the readers.

Použité prameny

Literatura

1. MLEZIVA, Emil. *Diktatura informací: jak s námi informace manipulují*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86898-12-1.
2. FUREK, Adam a Lukáš ROTHANZL. *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. Praha: Linde Praha, 2010. ISBN 978-80-7201-788-1.
3. BREJCHA, Aleš. *Právo na informace a povinnost mlčenlivosti v českém právním řádu*. 1. vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-47-7.
4. KOLMAN, Petr. *Právo na informace*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2010. ISBN 978-80-210-5135-5.
5. FIALA, Ondřej., GREPL Jan., LICHNOVSKÝ, Ondřej. *GDPR. Hmotné a procesní aspekty prakticky*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-762-0.
6. ŽŮREK, Jiří. *Praktický průvodce GDPR*. 2. vyd. Nakladatelství ANAG, 2018. ISBN 978-80-7554-152-9.

Právní předpisy a judikatura

1. Listina základních práv a svobod. In: *2/1993 Sb.* 1993.
2. Všeobecná deklarace lidských práv. 1948.
3. Doporučení: Výboru ministrů členským státům o přístupu k informacím uchovávaným státními orgány. In: *R (81) 19*. 1981.
4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady o opakovaném použití informací veřejného sektoru. In: *2003/98/ES*. 2003.
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady o přístupu k informacím o životním prostředí. In: *2003/4/ES*. 2003.
6. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
7. Zákon o svobodném přístupu k informacím. In: *106/1999 Sb.* 1999.
8. Zákon o právu na informace o životním prostředí. In: *123/1998 Sb.* 1998.

9. Zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. In: 412/2005 Sb. 2005.
10. Zákon o kybernetické bezpečnosti. In: 181/2014 Sb. 2014.
11. Zákon o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. In: 12/2020 Sb. 2020.
12. Zákon České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky. In: 2/1969 Sb. 1969.
13. Zákon České národní rady o České národní bance. In: 6/1993 Sb. 1993.
14. Zákon o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. In: 365/2000 Sb. 2000.
15. Zákon o elektronických komunikacích. In: 127/2005 Sb. 2005.
16. Správní řád. In: 500/2004 Sb. 2004.
17. Občanský soudní řád. In: 99/1963 Sb. 1963.
18. Nový občanský zákoník. In: 89/2012 Sb. 2012.
19. Rozsudek Nejvyššího Správního soudu: Právo na informace: veřejná instituce. In: *sp. zn./č. j.: 10 Ca 402/2009–38*. 2012.

Jiné zdroje

1. Freedom of the Press Act of 1766. In: Encyclopedia Britannica, 2020. [online] [cit. 2021-02-20]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Freedom-of-the-Press-Act-of-1766>
2. Všeobecná deklarace lidských práv. In: Lidská práva, 2012. [online] [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <http://www.lidskaprava.cz/student/uvod-do-lidskych-prav/clanky/vseobecna-deklarace-lidskych-prav>
3. Všeobecná deklarace lidských práv. In: OSN Česká republika. [online] [cit. 2021-02-26]. Dostupné z: <https://www.osn.cz/wp-content/uploads/vseobecna-deklarace-lidskych-prav.pdf>
4. Kompletní průvodce právem na informace o životním prostředí In: Frank Bold, 2011. [online] [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://frankbold.org/poradna/pravo-na-informace/pravo-na-informace/zakladni-informace/rada/kompletni-pruvodce-pravem-na-informace-o-zivotnim-prostred>
5. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. In: OSN Česká republika., 2011. [online] [cit. 2021-03-03]. Dostupné z: https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/03/mezinar.pakt-obc.a.polit._prava_.pdf

6. Platforma kybernetické bezpečnosti. In: GDPR. [online] [cit. 2021-03-06]. Dostupné z: <https://www.kybez.cz/gdpr>
7. Vývoj pojmu veřejné instituce v zákoně o svobodném přístupu k informacím. In: MT Legal, 2020. [online] [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://www.mt-legal.com/vyvoj-pojmu-verejne-institute-v-zakone-o-svobodnem-pristupu-k-informacim/>
8. Portál veřejné správy. In: Portál veřejné správy [online] [cit. 2021-03-09]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/>
9. Národní bezpečnostní úřad. In: Národní bezpečnostní úřad: O nás [online] [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/955-o-nas/>
10. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. In: Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost: O NÚKIB [online] [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://nukib.cz/cs/o-nukib/>
11. Národní bezpečnostní úřad. In: Národní bezpečnostní úřad: O nás [online] [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.nbu.cz/cs/o-nas/955-o-nas/>
12. Ministerstvo vnitra. In: Ministerstvo vnitra: O nás. Povinně zveřejňované informace [online] [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-povinne-zverejnovane-informace.aspx>

Přílohy

Příloha č. 1: Vzor žádosti o poskytnutí informace

Žádost o poskytnutí informace

(dle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím)

Žadatel: .....

Adresa (sídlo): .....

IČ / RČ: .....

DIČ: .....

Telefon: .....

e-mail: .....

žádá odbor ..... úřadu ..... o poskytnutí této následující informace:

.....
.....
.....
.....
.....

(charakteristika)

Způsob poskytnutí informace: (vyznačte zvolený způsob)

a) zaslat na adresu: .....

b) zaslat e-mailem: .....

c) k osobnímu vyzvednutí v budově ..... úřadu .....

Děkuji

Datum a místo: .....

Podpis: .....

Převzal: .....

Dne: .....

Příloha č.2 Rozhodnutí o odmítnutí/částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informací

SP. ZN. :
Č. J. :
OPRÁVNĚNÁ ÚŘEDNÍ OSOBA:
TELEFON:
E-MAIL:

Účastník řízení - žadatel
Jméno, Příjmení
Adresa

DATUM:

ROZHODNUTÍ

Obecní/Městský úřad ....., odbor....., příslušný k rozhodování podle § 2 zákona č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,

rozhodl

ve věci žádosti o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., kterou podal dne ..... pan/paní ....., datum narození ....., trvale bytem ..... podle ustanovení § 15, § podle něhož nelze informace poskytnout (např. § 7, § 8a, § 9, § 10, § 11) a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s příslušnými ustanoveními zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,

takto:

Žádost o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kterou podal u Obecního/Městského úřadu ..... dne ... pan/paní ..., datum narození ..., trvale bytem ..., se

odmítá nebo částečně odmítá,

s tím, že Obecní/Městský úřad ....., odbor..... odmítá poskytnutí informací *upřesnit, jaké informace, na základě jakých právních předpisů a proč je odmítá poskytnout*

Odůvodnění :

Písemnou žádostí o poskytnutí informací ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kterou podal u Obecního/Městského úřadu ..... dne ... pan ..., datum narození ..., trvale bytem .... Žadatel požaduje ... *obsah žádosti*

Výkladová část - na základě jakých právních předpisů a proč OÚ/MÚ odmítá určité informace poskytnout.

Z výše uvedených důvodů Obecní/Městský úřad ....., odbor..... rozhodl tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí.

Veškeré ostatní požadované informace Obecní/Městský úřad ..... žadateli poskytnul a doručil spolu s tímto rozhodnutím. *popř. v elektronické podobě na e-mail*

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne oznámení tohoto rozhodnutí ke Krajskému úřadu Jihočeského kraje, a to podáním u Obecního/Městského úřadu ....., odboru.....